

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเทศบาลสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีการศึกษา ดังนี้

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา

ผู้ศึกษาได้กำหนดให้ เทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นหน่วยในการศึกษาเพื่อศึกษาถึงระดับคุณภาพชีวิตในการทำงาน และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเทศบาลสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยจะพิจารณาประเมินระดับความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ตามมาตรฐานระบบการบริหารจัดการคุณภาพชีวิตการทำงาน (Management System of Quality of Work Life: MS-QWL)(สถาบันเสริมสร้างขีดความสามารถมนุษย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2552) ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ และด้านความมั่นคงในชีวิต

ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ พนักงานเทศบาลสามัญสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากพนักงานเทศบาลสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ทั้งหมด จำนวน 492 คน (งานการเจ้าหน้าที่ เทศบาลนครเชียงใหม่, 2553) โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Seymour Sudman (คุณทลี รื่นรมย์, 2551:186) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จำนวน 200 ราย

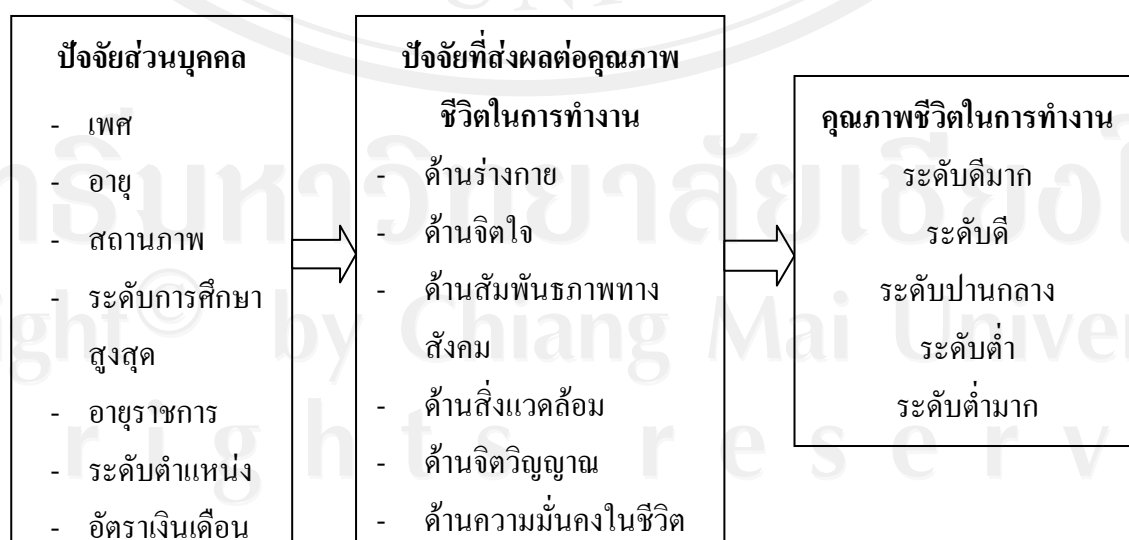
ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจากพนักงานเทศบาลสังกัดเทศบาลนคร
เชียงใหม่ แยกเป็นสัดส่วนตามส่วนงาน

โดยการเก็บตัวอย่างจะแยกเป็นสัดส่วนตามส่วนงานดังนี้

ลำดับ	ส่วนงาน	จำนวนพนักงาน เทศบาล(คน)	ร้อยละ	จำนวนตัวอย่างที่เก็บ
1	สำนักปลัดเทศบาล	87	18	36
2	สำนักงานคลัง	48	10	20
3	สำนักงานการช่าง	114	23	45
4	สำนักการสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม	102	21	42
5	สำนักการศึกษา	34	7	14
6	กองวิชาการและ แผนงาน	34	7	14
7	กองสวัสดิการสังคม	11	2	4
8	หน่วยงานตรวจสอบ ภายใน	1	1	1
9	แขวง	61	12	24
	รวม	492	100	200

วิธีการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่น่ามาประกอบการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เก็บข้อมูลจากพนักงานเทศบาลสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จำนวน 200 ราย
- 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รวบรวมจากหนังสือ ตำรา เอกสารบทความทางวิชาการต่างๆ รวมถึงงานวิจัยและเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพการ ระดับตำแหน่ง และอัตราเงินเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงาน ประกอบด้วย ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานตามมาตรฐานระบบการบริหารจัดการคุณภาพชีวิตการทำงาน (Management System of Quality of Work Life: MS-QWL) ทั้ง 6 ด้าน อันได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ และด้านความมั่นคงในชีวิต(สถาบันเสริมสร้างขีดความสามารถมนุษย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2552) และคุณภาพชีวิตในการทำงานโดยรวม

1. ด้านร่างกาย	จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-7
2. ด้านจิตใจ	จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 8-16
3. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 17-25
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 26-34
5. ด้านจิตวิญญาณ	จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 35-43
6. ด้านความมั่นคงในชีวิต	จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 44-52
คุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวม	จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 53-55

โดยมีลักษณะคำถามแบบปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สามารถเลือกตอบจากระดับความคิดเห็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามลำดับ คำถามในแบบสอบถามจะประกอบด้วย ข้อความเชิงบวก (Positive) หมายถึง ความหมายของข้อความนั้นสอดคล้องกับความหมายของตัวแปรที่ต้องการวัด และข้อความเชิงลบ (Negative) หมายถึง ความหมายของข้อความนั้นตรงข้ามกับความหมายของตัวแปรที่ต้องการวัด เพื่อป้องกันการมีอคติ (Bias) ในการตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเทศบาลสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการศึกษาครั้งนี้จะนำข้อมูลที่ได้จากประชากรที่ใช้ในการศึกษา นำมาตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของแบบสอบถาม โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

- สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Means)

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

- สถิติเชิงวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test และ One-way ANOVA

โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พร้อมทั้งวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีเกณฑ์กำหนดค่าระดับความคิดเห็นดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนมาตรวัดระดับความคิดเห็นตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ในลักษณะประมิน 5 ระดับ ตั้งแต่มากที่สุด จนถึงน้อยที่สุด เกณฑ์การให้คะแนนเพื่อแปลความหมายแบบวัด ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ข้อความทางบวก 52 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

กลุ่มที่ 2 ข้อความทางลบ 3 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มากที่สุด	1
มาก	2
ปานกลาง	3
น้อย	4
น้อยที่สุด	5

โดยมีการแปลผลความหมายคะแนนเฉลี่ยโดยใช้คะแนนเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิตในการทำงาน ลักษณะการประเมิน 5 ระดับค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยด้วยวิธีการคำนวณอัตราภาคชั้น (กัลยา วานิชปัญญา, 2547: 29) ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

กำหนดเกณฑ์การแปลผลจากค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	แปลผลระดับความคิดเห็น
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับคะแนนเฉลี่ย	แปลผลระดับคุณภาพชีวิตในการทำงาน
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00	มีคุณภาพชีวิตในการทำงานระดับดีมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20	มีคุณภาพชีวิตในการทำงานระดับดี
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40	มีคุณภาพชีวิตในการทำงานระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60	มีคุณภาพชีวิตในการทำงานระดับต่ำ
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80	มีคุณภาพชีวิตในการทำงานระดับต่ำมาก

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เลือกใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกัน (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541: 314) โดยมีการกำหนดค่าตัวแปรในสมการดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N\sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[N\sum x^2 - (\sum x)^2][N\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 1 (x)
	$\sum y$	แทน	ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 2 (y)
	$\sum xy$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างข้อมูลตัวแปรตัวที่ 1 และ 2
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 1
	$\sum y^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 2
	N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่าระหว่าง $-1 < r < 1$ ดังนี้

1. ค่า r เป็นลบ แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม คือ ถ้า x เพิ่มขึ้น y จะลด แต่ถ้า x ลด y จะเพิ่ม
2. ค่า r เป็นบวก แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้า x เพิ่มขึ้น y จะเพิ่มด้วย แต่ถ้า x ลด y จะลดลงด้วย
3. ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายถึง x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก
4. ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ -1 หมายถึง x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก
5. ถ้า r = 0 แสดงว่า x และ y ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย
6. ถ้า r เข้าใกล้ 0 แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์กันน้อย

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541: 316)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	แปลผล
0.91-1.00	มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก
0.71-1.90	มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
0.31-0.70	มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
0.01-0.30	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
0.00	ไม่มีความสัมพันธ์เลย

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression)

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) นั้น เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรหลายตัว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าปัจจัยหรือตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม (กัลยา วานิชปัญญา, 2552: 355) ในที่นี้จะนำมาใช้สำหรับวิเคราะห์เพื่อวัดระดับอิทธิพลของปัจจัยทั้ง 6 ด้านที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานโดยรวม

กำหนดค่าตัวแปรในสมการ ดังนี้

	Y	=	$b_0 + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6$
เมื่อ	Y	=	คุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม
	b_0	=	ค่าคงที่
	$b_1, b_2, b_3, b_4, b_5, b_6$	=	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Regression Coefficient) ของตัวแปร $x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6$
	x_1	=	ปัจจัยด้านร่างกาย
	x_2	=	ปัจจัยด้านจิตใจ
	x_3	=	ปัจจัยด้านสัมพันธภาพทางสังคม
	x_4	=	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม
	x_5	=	ปัจจัยด้านจิตวิญญาณ
	x_6	=	ปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต

ข้อมูลที่ได้จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงวิเคราะห์ (Inferential Statistics) ได้แก่

1. ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร คือ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุราชการ ระดับตำแหน่ง และอัตราเงินเดือน
2. ค่าเฉลี่ย (Means) ใช้อธิบายระดับความคิดเห็นในปัจจัยด้านต่างๆที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเทศบาลสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่
3. การแจกแจงแบบที (t-test) และการแจกแจงแบบเอฟ (One-Way ANOVA) ใช้เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานทั้ง 6 ด้าน และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบแบบ Least Significant Different (LSD)
4. การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ใช้เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานทั้ง 6 ด้านกับคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมของพนักงานเทศบาลสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่
5. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยทั้ง 6 ด้านที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมของพนักงานเทศบาลสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่

สถานที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้สถานที่ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล คือ สำนักงานและส่วนงานต่างๆของเทศบาลนครเชียงใหม่ และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้นตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม 2554 โดยมีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ เดือนพฤษภาคม 2554